

„Simpla menționare Pe afiș”

MARICA IVAN, vinzătoare la magazinul „Eva”, spectatoare pasionată, iubește în egală măsură teatrul, opera, estrada, opereta, dar îl frecventează „în limitele, destul de restrinse ale timpului liber”.

— *După ce criteriu optați pentru un spectacol sau altul?*

— În primul rînd după distribuție. Am actori preferați pe care îmi face plăcere să-i văd, indiferent de rol.

— *Indiferent și de text?*

— Simpla menționare pe afiș a numelui lui Septimiu Sever, Amza Pellea sau Florin Piersic, îmi este suficientă. Mă bucur desigur, să fie și o piesă bună. Prefer drama. O comedie mă „reține” doar atîta timp cît mă aflu în sală. Mă destinde, îmi dă bună dispoziție, dar nu mă „urmărește”... Drama îmi trezește în schimb sentimente pe care le-am trăit și eu, gânduri care m-au frământat. Îmi place să trăiesc alături de eroi, să particip afectiv la întîmplările de pe scenă. Tocmai de aceea cer actorilor deplină sinceritate: timp de două sau trei ore trebuie să credem împreună în realitatea faptelor plătuite de autor. Un interpret pe care-l simt indiferent față de personaj, mă împiedică să mă integrez în atmosferă. Sfîrșesc prin a evita, tocmai din acest motiv, piesele în care mai joacă.

— *Dintre spectacolele văzute în ultima vreme, care v-a reținut atenția?*

— Mi-e greu să înșir titluri. Oricum, piesele istorice. Și spectacolele cu conflicte puternice, cu multe personaje, cu scenografie și costume bogate.

— *Nu sînteți, deci, o adeptă a decorului sugerat doar.*

— Nu, mi se pare sărac, incapabil să creeze atmosferă. În această privință cinematograful din punct de vedere tehnic are avantajul, că poate aduce pe ecran peisaje, cadre naturale pe care nu le poți întîlni la teatru.

— *E desigur, mai dificil să aduci în scenă munții Himalaia. De altfel, nici în film, piscul înconjurat în neguri, care apare în ultimul plan, nu este, totdeauna, exact Everestul, chiar dacă personajul principal afirmă asta cu tărie.*

— Știu, dar nu asta este esențialul.

Probabil că nu. Mă abțin însă să aflu ce este esențial. Fiindcă interlocutoarea, singură încheie apodictic:

— ...esențial este să văd teatru bun, nu-mai teatru bun.

„A doua viață”

FELICIA HOREA, profesoară de fizică la liceul „George Coșbuc” mi-a înlesnit cunoașterea părerii unui spectator-pedagog.

— *Pentru dumneavoastră teatrul constituie o preocupare permanentă, face parte din programul obișnuit?*

— Desigur, este, alături de cărți și expozițiile de artă, o a doua viață.

— *Aveți preferințe pentru un gen anumit?*

— Iubesc în primul rînd teatrul de operă, dar desigur și teatrul dramatic, recitalele de poezie. Cinematograful îmi dă o mai mică satisfacție, deși, din punctul de vedere al timpului liber, îmi este mai accesibil. Filmul are, desigur, posibilități mai mari de redare a unei realități exacte. Îi lipsește, însă, farmecul caracteristic convenției, senzația de contact direct cu viața, pe care o oferă teatrul, senzația de unicitate, de irepetabil.

— *De ce mergeți la teatru? Pentru destindere? Din plăcere estetică?*

— Ca să trăiesc mai intens, ca să cunosc. Arta îmi relevăză sensuri pe lingă care aș trece, poate, fără să le observ. Teatrul este pentru mine o necesitate spirituală.

— *Vedeți orice spectacol?*

— Nu, aleg foarte atent, în funcție de autorul piesei — care uneori poate constitui o garanție — de regizor, de cronicile apărute.

— *Critica este, deci, un posibil argument.*

— Un critic poate stîrni interesul prin modul personal în care pune problema. Nu cred în posibilitatea unei obiectivități absolute, matematice, în artă. O afirmație viabilă susținută, o apreciere precis argumentată, sînt luate, însă, totdeauna în considerație.

Dialoguri

— Vorbeați despre pasiunea pentru operă. Uă interesează aici doar partitura muzicală sau spectacolul în ansamblul lui?

— Din păcate, „spectacolul” se reduce, adesea la muzică. Punerea în scenă a rămas de mulți ani aceeași, ajungînd la un supărător și prăfuit convenționalism, interpretii folosesc aceleași cîteva gesturi în orice rol. Nu reclam transformarea operei în teatru de proză, ci doar renunțarea la poncife de mult uzate.

— Ca profesoară cunoașteți, desigur, fizionomia spirituală a tineretului. Credeți că elevii sînt receptivi la teatru? Nu îi preferă cinematograful sau programele de televiziune?

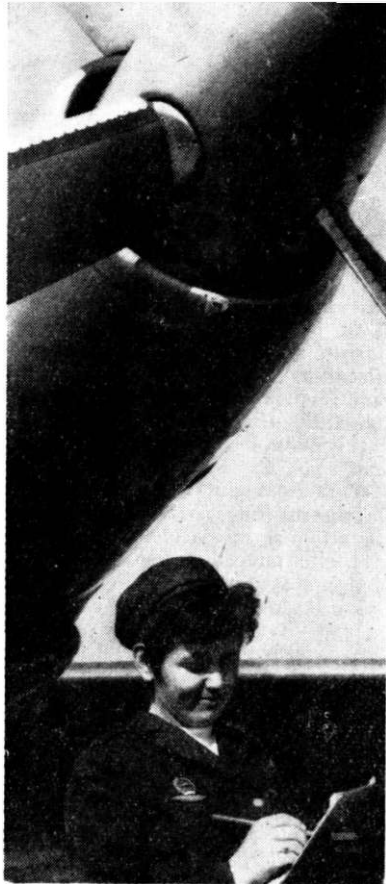
— Există la tineri mari resurse de sensibilitate, de înțelegere. Desigur, școala are și rolul de a le forma gustul, dar prin activitățile ei, timpul rămas este insuficient pentru o reală educație estetică. Din această cauză adolescenții sînt adesea atrași de valori superficiale, nu știu să discearnă, să deosebească autenticul de contrafăcut.

— La matineele pentru elevi se creează de obicei o atmosferă care exclude posibilitatea de receptare a valorii artistice. Neatenția lor înseamnă lipsă de interes?

— Într-un anumit sens, da. Tinerii, cu gustul încă neformat, trebuie pregătiți înainte de spectacol. Am făcut o experiență interesantă. Am dus un grup de elevi din clasa a XI-a la un film, fixîndu-le în prealabil o temă pe care s-o urmărească în toate aspectele ei, în modurile diferite de abordare. Acesta era obiectul unei ore de dirigenție. Tinerii au urmărit cu interes real filmul și, la discuțiile care au urmat, au susținut puncte de vedere personale, multe dintre ele foarte interesante.

— Școala organizează uneori vizionări de spectacole. Cum e privită de elevi această acțiune?

— Adevărul e că spectacolele cedate nouă sînt de cele mai multe ori mediocre, ba chiar slabe. Aceasta e o foarte mare greșeală. E preferabil ca, asistînd la un spectacol bun, tînarul să înțeleagă o idee din cele o sută conținute de text, decît să se plictisească la un spectacol oarecare. Se tre-

Lucia Sihota: „de cînd colind lumea”

zește astfel o reacție împotriva teatrului în general, se ajunge la o înțelegere deformată a artei.

Între două zboruri

Pe aeroportul Băneasa în atmosfera febrilă a celui dute-vino peștriț de pasageri și bagaje, pe fundalul sonor al încălzirii motoarelor, în mijlocul agitației caracteristice primelor ore ale dimineții, cînd navigatorii aerului îndeplinesc ultimele acțiuni dinaintea zborului, notăm lapidar, opinia stewardesei LUCIA SIHOTA :

— Ni se spune că sînteți o credincioasă și pasionată spectrotoare de teatru.

— O, desigur. E o pasiune veche și statornică. E adevărat că, în cei opt ani, de cînd lucrez pe cursele TAROM și colind lumea, nu mai merg la teatru cu aceeași constanță cu care mergeam înainte. Aștept cu nerăbdare toamna și primăvara, cînd ne mai fiind atît de solicitată la slujbă, îmi pot permite să văd mai multe spectacole.

— Și ce gen de spectacol preferați?

— Teatru-teatru. Îmi plac nespuse montările cu piese românești — și contemporane,

și clasice. Regret că dintre cei străini Shaw și Priestley, autorii mei preferați, sînt prea puțin prezenți în repertoriul teatrelor bucu-reștene. În ciuda timpului meu liber atît de redus, pentru acești autori aș face... sacrificii. De altfel, fac „sacrificii” și pentru autorii noștri, Baranga și Mirodan. Ori de cîte ori vād afișată o piesă de Baranga mă grăbesc s-o vād. *Mitică Blajinu* și *Opinia publică* mi-au plăcut foarte mult. Pe vremuri la *Ziaristi* și, mai recent, la *Șeful sectorului suflete* de Mirodan, la Teatrul de Comedie, am fost de mai multe ori. Aici a fost determinantă distribuția. Jucau actorii mei preferați: Radu Beligan, Marcela Rusu, Sanda Toma. Tot la Teatrul de Comedie am văzut și m-au încîntat spectacolele cu piesele lui Ionescu *Rinocerii* și *Ucișag fără simbric*. Mă atrag și spectacolele de la Național, Birlic este unul din actorii, pe care iarăși îl îndrăgesc nespus. E adevărat că, dacă stau să mă gîndesc mai bine, ar fi nedrept să nu mărturisesc că-mi place și opera, Verdi în special. Nu-mi place estrada de acum. Mi se înfățișează prea sub gustul meu, judecînd după cîteva spectacole, în care m-a șocat doza exagerată de facilitare. Față de lipsa mea de timp aș dori să vād un spectacol de estradă bun, recreativ, și în care artiști populari și deosebit de talentați ca Horia Căciulescu și Nicu Constantin să găsească partituri mai revelatoare.

— *Observ că vorbiți cu multă familiaritate despre teatru. Ce a contribuit la formarea gustului dv. în afară de spectacole?*

— Citesc, în general, tot ce se scrie despre teatru, în deosebi cronicile. Îmi place să-mi confrunt părerea cu cea a specialiștilor. Cîtînd de exemplu, despre Paul Scofield că este unul dintre cei mai mari actori ai lumii, am căutat cu orice preț prilejul să-l pot vedea. L-am văzut la Londra într-o piesă de Osborne. Era într-adevăr uimitor, cu totul deosebit față de filmul *Un om pentru eternitate*, care a rulat și aici, la noi. Aș vrea să adaug că m-am dus la Londra pentru spectacol, îndemnată și de reclamă. În marile orașe ale lumii, teatrului i se face o reclamă foarte vie, la tot pasul te întîmpină panouri uriașe, expresive, cu vedete pozate în fel și chip. Reclamele luminoase de teatru fac concurență chiar ingenioaselor reclame comerciale. La noi, în schimb? Ici, colo, doar prizărit, un afiș de teatru mai atractiv. Reclama noastră de teatru este nu numai insuficientă, dar și ineficientă — nu violentează ochiul cetățeanului, nu-l determină la vreo opțiune.

— *Dar pentru televizor aveți vreme? Vă înlesnește „la domiciliu” satisfacerea dorinței de a vedea spectacole?*

— Teatrul la televizor e în adevăr mai comod. Dar satisfacția, minoră. Aici, spectacolul se transformă într-un film oarecare; își pierde datele lui specifice de atmosferă. Tehnica televiziunii, oricît de complicată, nu poate înlocui acea clipă unică de conținut

emoțională a spectatorului cu fapta de interpretare a actorului, pe care la teatru o simți alături, pulsînd de simțire, de viață. De altfel, rămînd în fața televizorului nu te poți bucura nici de ambianța plăcută a unei săli de teatru și nici de aspectul la fel de plăcut al unui foyer, în care poți vedea și cîteva... toalete distinse. Pentru noi femeile, cred, nu e deloc neglijabil acest amănunt. Sper să nu interpretați această mărturisire ca un act de snobism, ci ca pe un fenomen de civilizație și — ca un gest de respect pentru momentul unei seri deosebite.

„Să nu se închidă cînd iau vacanță”

Convorbirea avută cu profesoara FELICIA HOREA despre tineret, despre poziția acestuia față de teatru, ne-a îndemnat să discutăm aceleași probleme și cu „împricinatul”, în cazul nostru eleva MIRUNA GHEORGHIU...

— Vād, în general, un spectacol pe săptămînă. Aș merge și mai des, dar școala... lecțiile...

— *Ce gen de spectacole alegi? Opera, teatrul de proză, estrada?*

— Îmi plac comediile și piesele de actualitate. Asist cu interes și la piese clasice, dar subiectele actuale mă pasionează în mai mare măsură, cuprînd, lucruri apropiate mie, leagă într-un fel teatrul de preocupările mele zilnice.

— *Ce spectacol al ultimei stagiuni ți-a plăcut?*

— *Nic-Nic*. Pentru că are multă poezie, fără să devină însă plictisitor, pentru că te face să rizi în același timp să visezi.

— *Dacă ar trebui să te hotărâști între două spectacole, dintre care unul despre tineret, pe care l-ai alege?*

— Hotărît, pe celălalt. Piese despre tineret sînt scrise de oameni maturi și, poate din această cauză, eu și colegii mei nu ne recunoaștem în ele. Sfaturile și soluțiile date „răspicat” supără, nu conving.

— *Consideri spectacolul încheiat odată cu ultima cădere de cortină, sau îți place să-l comentezi, să te gîndești la el și după ce l-ai văzut?*

— Discut întotdeauna după spectacol. Unele piese mă preocupă săptămîni de-a rîndul, multe le revād. Unele, mi se șterg însă din minte, imediat ce părăsesc sala. Cred că motivul nu poate fi găsit decît în calitatea lor.

— *Ai vreo dorință în legătură cu stagiunea?*

— Aș vrea ca stagiunile să nu se închidă cînd iau eu vacanță, adică exact atunci cînd am mai mult timp liber. Desigur, nu sper îndeplinirea ei, dar...